

Oświadczenie złożone przez senatorów
Antoniego Szymańskiego, Rafała Ślusarza, Artura Warzochę,
Jerzego Czerwińskiego, Bogdana Borusewicza, Sławomira Rybickiego,
Barbarę Borys-Damięcką, Waldemara Sługockiego,
Jerzego Fedorowicza, Jadwigę Rotnicką, Grażynę Sztark,
Jana Marię Jackowskiego, Stanisława Koguta, Kazimierza Kleinę,
Jana Rulewskiego, Ryszarda Bonisławskiego, Andrzeja Kobiaka,
Władysława Komarnickiego, Mariana Poślednika, Piotra Florka,
Marka Borowskiego, Barbarę Zdrojewską, Piotra Wacha,
Marię Pańczyk-Pozdziej, Roberta Dowhana, Jana Żaryna,
Aleksandra Szweda, Bogusławę Orzechowską, Józefa Łyczaka,
Krzysztofa Słonia, Łukasza Mikołajczyka i Andrzeja Pająka
na 85. posiedzeniu Senatu
w dniu 18 października 2019 r.

Oświadczenie w sprawie ofiar niemieckiej zbrodni popełnionej w lasach Piaśnicy w 1939 roku

W okresie dwudziestolecia międzywojennego w budowaniu potencjału II Rzeczypospolitej uczestniczyli pracownicy administracji państwowej, samorządowcy, działacze społeczni i gospodarzy, nauczyciele, duchowni, twórcy kultury i inni.

II wojna światowa była jednym z najtragiczniejszych wydarzeń w dziejach państwa polskiego. Już w pierwszych miesiącach jej trwania okrucieństwa zbrodni niemieckich doświadczyli mieszkańcy ziem polskich, a w szczególności Pomorza.

Z góry zaplanowane działania przygotowawcze do wojny władze niemieckie rozpoczęły jeszcze przed jej wybuchem, korzystając z pomocy Niemców zamieszkałych na Pomorzu. Na podstawie wcześniej przygotowanych dzięki donosom list proskrypcyjnych rozpoczęto masowe aresztowania polskich aktywistów. Władze niemieckie przystąpiły do systematycznej germanizacji na terenach wcielonych do III Rzeszy, w tym na Pomorzu. Polacy zaangażowani w wykuwanie polskości Pomorza swoją miłość do ojczyzny zaraz na początku wojny często przypłacali życiem.

Około 10 km od Wejherowa, na obszarze leśnym obejmującym około 250 km² została popełniona przez Niemców zbrodnia określana jako największa na Pomorzu i jedna z pierwszych na tak dużą skalę w Europie. Piaśnica stanowiła swoisty teren eksperymentalny, ponieważ tutaj po raz pierwszy w Polsce zostały przeprowadzone planowane masowe zbrodnie na ludności cywilnej.

Egzekucje w lasach Piaśnicy rozpoczęły się na przełomie października i listopada 1939 roku i trwały do pierwszych miesięcy 1940 roku. W listopadzie i grudniu 1939 roku rozstrzelano około 2 tysięcy Polaków, a także Żydów z Gdyni, Wejherowa, Pucka, Gdańska oraz powiatu kartuskiego aresztowanych w ramach operacji Tannenberg i Intelligenzaktion. W Piaśnicy zginęły również osoby przywożone koleją z terenów III Rzeszy, wśród nich osoby psychicznie chore, Polacy i Czesi zamieszkujący na terenie Niemiec oraz przeciwnicy ideologii nazistowskiej.

Niemcy w okresie od jesieni 1939 roku do wiosny 1940 roku zamordowali około 30 tysięcy osób na Pomorzu. „Pomorze znalazło się na samym dnie piekła okupacyjnego”, jak pisano w gazecie konspiracyjnej „Ziemie Zachodnie Rzeczypospolitej”.

Odpowiedzialność za popełnione zbrodnie ponoszą głównie grupy operacyjne policji bezpieczeństwa i służby bezpieczeństwa (Einsatzgruppen) oraz oddziały paramilitarne samoobrony (Volksdeutscher Selbstschutz), którą zasilali Niemcy mieszkający na Pomorzu. Większość sprawców odpowiedzialnych za zbrodnie ludobójstwa popełnione w lasach Piaśnicy i na Pomorzu w 1939 roku nie poniosło żadnej kary.

Trudna jest obecnie do ustalenia dokładna liczba osób straconych w lasach Piaśnicy z powodu zniszczenia dokumentacji oraz zacierania przez Niemców śladów popełnionych zbrodni.

Z badań prowadzonych przez dr hab. Monikę Tomkiewicz w Oddziale Instytutu Pamięci Narodowej w Gdańsku wynika, że znanych jest obecnie około 3 tysięcy nazwisk ofiar zbrodni piaśnickiej.

W Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu – Oddziale IPN w Gdańsku od 2011 roku toczy się śledztwo, które w końcowym efekcie umożliwi nowe spojrzenie na dane dotyczące zbrodni pisańskiej.

Lasy Piasznicy po obozie koncentracyjnym Stutthof były największym miejscem kaźni ludności polskiej na Pomorzu w okresie II wojny światowej.

Wspominając te tragiczne wydarzenia, posiadając świadomość odpowiedzialności przed następnymi pokoleniami, składamy głęboki hołd ofiarom zbrodni popełnionej w lasach Piasznicy w 1939 roku i oddajemy cześć ich pamięci.

Antoni Szymański
Rafał Ślusarz
Artur Warzocha
Jerzy Czerwiński
Bogdan Borusewicz
Sławomir Rybicki
Barbara Borys-Damięcka
Waldemar Sługocki
Jerzy Fedorowicz
Jadwiga Rotnicka
Grażyna Sztark
Jan Maria Jackowski
Stanisław Kogut
Kazimierz Kleina
Jan Rulewski
Ryszard Bonisławski
Andrzej Kobiak
Władysław Komarnicki
Marian Poślednik
Piotr Florek
Marek Borowski
Barbara Zdrojewska
Piotr Wach
Maria Pańczyk-Pozdziej
Robert Dowhan
Jan Żaryn
Aleksander Szwed
Bogusława Orzechowska
Józef Łyczak
Krzysztof Słoń
Łukasz Mikołajczyk
Andrzej Pajak